

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1906. Andra Kammaren. N:o 12.

Fredagen den 9 februari.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 2 innevarande februari.

§ 2.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande af undervisning i huslig ekonomi i folkskolor, högre folkskolor och folkhögskolor.

§ 3.

Herr *E. O. V. Wavrinskys* i Stockholm på kammarens bord hvilande motion, n:o 127, som härefter föredrogs, hänvisades till kammarens tillfälliga utskott n:o 1.

§ 4.

Föredrogs, men bordlades åter statsutskottets utlåtanden n:is 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 och 23.

§ 5.

Till bordläggning anmäldes lagutskottets utlåtande n:o 6, i anledning af väckt motion angående skrivelse till Konungen med begäran om framläggande af förslag till lagbestämmelse om skyldighet för ägare till vissa industriella anläggningar m. m. att lämna ökad bidrag till underhåll af vägar.

§ 6.

Herr *C. Olsson* i Viken afgaf en motion, n:o 128, om ändring af 52 § regeringsformen och 33 § riksdagsordningen.

Denna motion bordlades på begäran.

Andra Kammarans Prot. 1906. N:o 12.

Härefter lämnades på begäran ordet till

Herr Risberg, som yttrade: Herr talman! I den landsända, jag tillhör, har inträffat en händelse, som ådragit sig en pinsam uppmärksamhet i vida kretsar. December månad förlidet år utgaf nämligen Kalmar socialistiska ungdomsklubb's agitationskommitté genom tryckeriföreningen Blekinge i Karlskrona en skrift, »Gula faran» kallad, som i vilda utfall mot Gud, Konung och bestående samhällsordning säkerligen står oöfverträffad bland vårt lands pressalster. Att detta flygblad belagts med kvarstad, och att hans excellens herr statsministern och chefen för justitiedepartementet på grund af anmälningsskrifvelse från vederbörande ombud i Karlskrona den 19 december 1905 gillat kvarstadsåtgärden samt anbefallt åtal mot den eller de ansvarige, har naturligtvis varit en bjudande nödvändighet. Emellertid framgår af hans excellens' ämbetsskrifvelse i ärendet den 5 januari detta år, att han vid granskningen af sagda skrifts brottslighet endast fäst sig vid artikeln med öfverskrift »Fyra kungar eller stråtröfvare i tjufsamhället» och, då han funnit denna artikel, såsom innehållande lastligt yttrande om Konungen äfvensom uppmaning till uppror eller våld å person, vara brottslig enligt § 3 mom. 4 och 7 tryckfrihetsförordningen, öfverlämnat flygbladet till justitiekanslersämbetet för åtal jämlikt berörda lagrum. Däremot har hans excellens icke funnit skäl att till laga beifran upptaga, hvad bladet i fråga innehåller af hädelse mot Gud eller gäckeri af Guds ord eller sakramenten, hvarom stadgas i samma paragrafs 1:sta mom. Det är detta förfarande af hans excellens statsministern och chefen för justitiedepartementet, som väckt undran hos många.

För att kammaren må vara i tillfälle bedöma, huruvida tvekan skall kunna uppstå beträffande nämnda skrifts brottslighet i sist påpekade hänseende, tillåter jag mig ordagrannt citera några lösryckta stycken ur densamma. Dessa stycken hafva till väsentliga delar varit synliga i den allmänna tidningspressen.

I ett kväde med rubrik psalm 124 riktas följande tillrop mot den svenska menigheten: »Er gud är en förfallen borg, hvars murar ej stå trygga; På honom ut i nöd och sorg Vårt hopp ej mer vi bygga». Utmanande mot det Högsta Majestätet, fortsättes: »Gud! steg än du ned Hotande och vred För att med våld och list Förgöra oss till sist Likväl vi ej Dig frukta».

Att det är de kristnes Gud, som åsyftas, få vi uttryckligen höra i denna strof: »Kristne gud, du är ju dömd Och din allmakt tömd, Ty själf du på ett hår Oss skada ej förmår: Ett ord kan ju dig fälla». Det anförda ur denna obyggliga parodi må vara nog. Är icke detta hädelse mot Gud, då vet jag ingen form att på mänskligt språk uttala en sådan. Jag tror icke, att någon i denna kammare skall kunna träda fram och påstå att här icke föreligger det mest påtagliga fall af förbrytelse mot tryckfrihetsförordningens 3 § 1 mom.

Litet längre fram företager sig bladets författare att drifva det

gröfsta gäckeri med de heliga sakramenten. Af denna afdelning må
anföras följande utdrag: *Interpellation.*

»Lamsens allmänna humbugsinrättning.

(Firman grundad år 35).

rekommenderar sig i benägna syndares hägkomst:

Allt moraliskt smutsigt

mottages till tvagning; ju smutsigare, desto roligare. Äfven de snuskigaste trasor göras bländhvita. Fort, väl och billigt.

Den nya födelsens bad,

serveras äfven i hemmen, efter åkallan per trons trådlösa telefon 666.

Frälsningsoblat

ett slags mycket omtyckta likdelar, särskildt begärliga för andliga krymplingar, finnas alltid på lager. Se noga till att märket I. H. S. är anbragt å hvarje oblat. All efterapning af detta beryktade fabrikat kommer att beifras.

Inneslutande oss i den enfaldiga publikens benägna hägkomst, tacka vi för hittills åtnjutet oförtjänt förtroende och rekommendera vår smörja för kommande behof.

Order upptagas genom vårt älskade ombud Jesus Josephsson.

Agenter, listiga som ormar, antagas och erhålla god förtjänst utan nämnvärdt arbete.»

Jag frågar: Kan någon säga, att detta icke är gäckeri med sakramenten? Mot ett sådant oförsynt våldförande af hvad som samhället själf gifvit det svenska folket såsom dess dyrbaraste egendom och tillika inneslutit under grundlags skydd, reser sig den allmänna rättskänslan. Hon kräver lagens helgd på detta det högsta lifsområdet. Det nu i dess cyniska nakenhet framdragna hädelsefallet är icke ett enstaka utbrott af ungdomligt lättsinne. Det är en mogen frukt af de ansträngningar, som redan länge gjorts för att lössläppa hädelsens och gäckeriets makter här i landet. Skall detta, gällande lag till trots, tolereras, hvad blir då af aktningen för densamma, och hvad blir då af det moraliska fostringsarbetet bland vår ungdom, hvilket lag skall stödja?

Det är icke gärna tänkbart, att hans excellens herr statsministern och chefen för justitiedepartementet af tvekan rörande hädelsens förefintlighet lämnat denna del af »Gula faran» innehåll utan afseende, då han förordnat om åtal. Han torde hafva haft andra, tungt vägande skäl för detta sitt åtgörande, och dessa möjligen af sådan art, att de påkalla framställning om förtydligande eller vissa förändringar af nu gällande bestämmelser i hithörande ämnen. På det att klarhet må vinnas i denna grannlaga och allvarliga sak, anhåller jag vördsamt om kammarens tillstånd att till hans excellens herr statsministern få framställa följande spörsmål:

Hvad är anledning till att hans excellens herr statsministern och chefen för justitiedepartementet vid öfverlämnandet af

*Interpellation.*¹
(Forts.)

flygskriften »Gula faran» för laga beifran förbigått tryckfrihetsförordningens 3 § 1 mom., som afhandlar hädelse mot Gud eller gäckeri af Guds ord eller sakramenten, samt anbefallt åtal endast enligt samma § 3 och 4 mom.?

Denna framställning blef på begäran bordlagd.

§ 8.

Anmäldes och godkändes konstitutionsutskottets förslag till Riksdagens skrivelse, n:o 1, till Konungen, angående af Riksdagen beslutad ändring i rikets grundlagar.

Vidare anmäldes och godkändes lagutskottets förslag till Riksdagens skrivelse, n:o 2, till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning, innefattande öfvergångsbestämmelser rörande skjutsentreprenörs rätt till utskänkning af malt-drycker.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag.

§ 10.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>E. A. Nilson</i>	i Örebro	under 2 dagar fr. o. m. den 12 februari			
» <i>E. A. Leksell</i>	» 3 »	» »	» 10 »		
» <i>B. P. Ersson</i>	» 8 »	» »	» 10 »	och	
friherre <i>J. Hermelin</i>	» 4 »	» »	» 10 »	.	

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2,50 e. m.

In fidem

Herman Palmgren.